

DASAR PENGURUSAN AIR UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA (UKM)

“Membudaya Pengurusan Air Lestari demi Kelangsungan Generasi Masa Hadapan”

1. PENGENALAN

Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) komited untuk memastikan pengurusan sumber air kampus cekap, lestari dan berdaya tahan selaras dengan aspirasi Dasar Air Negara (DAN), Dasar Kelestarian UKM 2030, Pelan Strategik Kelestarian UKM 2030, Pelan Strategik TEKAD 57 UKM 2026–2030 dan agenda Matlamat Pembangunan Mampan (SDG), khususnya SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi, SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran Bertanggungjawab dan SDG 13: Tindakan Iklim.

Dasar ini menjadi panduan kepada seluruh warga universiti dalam mengurus, memulihara dan menggunakan sumber air secara berhemah melalui pendekatan tadbir urus yang baik, inovasi teknologi, pendidikan, penyelidikan dan penglibatan komuniti bagi menjamin keterjaminan air kampus yang berdaya tahan terhadap cabaran perubahan iklim dan pertumbuhan pembangunan universiti.

2. PERNYATAAN DASAR

Universiti Kebangsaan Malaysia beriltizam untuk:

- a. Mengurus sumber air secara cekap, bertanggungjawab dan lestari.
- b. Mengurangkan penggunaan air melalui amalan kecekapan dan pemuliharaan air.
- c. Meningkatkan penggunaan sumber air alternatif seperti penuaian air hujan dan kitar semula air.
- d. Melindungi kualiti sumber air dan ekosistem berkaitan di dalam kampus.
- e. Mematuhi semua undang-undang, piawaian dan garis panduan berkaitan pengurusan air.
- f. Memperkasa penyelidikan, inovasi dan pendidikan berkaitan pengurusan air lestari.
- g. Membudayakan kesedaran dan tanggungjawab bersama dalam kalangan warga UKM terhadap penggunaan air secara berhemah.
- h. Melaksanakan penambahbaikan berterusan melalui pemantauan, pelaporan dan pengukuran prestasi pengurusan air.
- i. Mengawal dan mencegah pencemaran air melalui pengurusan aktiviti kampus yang bertanggungjawab bagi memastikan kualiti sumber air sentiasa terpelihara.

3. MATLAMAT DASAR

Dasar ini bertujuan:

- a. Menjamin keterjaminan bekalan air kampus yang mampan.
- b. Mengoptimumkan penggunaan sumber air bagi mengurangkan pembaziran.
- c. Meningkatkan kecekapan pengurusan air melalui teknologi pintar dan pendigitalan.
- d. Mengurangkan impak alam sekitar akibat penggunaan dan pelepasan air buangan.
- e. Menyokong aspirasi Kampus Rendah Karbon dan Kampus Lestari UKM.

4. PRINSIP TERAS

4.1 Tadbir Urus Air Berintegriti

UKM memastikan semua aspek pengurusan air dilaksanakan berdasarkan prinsip integriti, akauntabiliti, ketelusan dan keputusan berasaskan data selaras dengan aspirasi universiti.

4.2 Kecekapan dan Pemuliharaan Air

UKM mengutamakan penggunaan air secara cekap melalui pemasangan peralatan cekap air, pengesanan kebocoran, pemantauan penggunaan dan amalan penjimatan air.

4.3 Perlindungan Kualiti Air

UKM komited melindungi sumber air permukaan, air bawah tanah, tasik, kolam takungan dan sistem saliran kampus daripada pencemaran.

4.4 Penggunaan Air Alternatif

UKM menggalakkan penggunaan air hujan, air kitar semula dan sumber air alternatif yang selamat bagi mengurangkan kebergantungan kepada bekalan air terawat.

4.5 Pengurusan Sistem Pembetungan Mampan

UKM komited dalam memastikan pengurusan infrastruktur pembetungan dalam kampus adalah efisien termasuk sistem penyaluran air buangan dan loji rawatan air sisa kumbahan bersepadu.

4.6 Pendigitalan dan Inovasi

UKM menggalakkan penggunaan teknologi pintar seperti meter air digital, Internet of Things (IoT), analitik data dan sistem pemantauan masa nyata bagi meningkatkan kecekapan pengurusan air.

4.7 Pendidikan dan Pembudayaan

UKM memperkukuh pendidikan, latihan dan kempen kesedaran bagi membentuk budaya penggunaan air secara lestari dalam kalangan warga universiti.

4.8 Kawalan Pencemaran Air

UKM komited untuk melindungi sumber air kampus daripada sebarang bentuk pencemaran yang boleh menjejaskan kesihatan manusia, biodiversiti, ekosistem dan kelestarian sumber air.

5. KOMITMEN STRATEGIK UKM

Bagi merealisasikan dasar ini, UKM komited dalam:

5.1 Pengurusan Infrastruktur Air

- a. Menyelenggara sistem bekalan dan pengagihan air secara berkala.
- b. Mengurangkan kadar kehilangan air akibat kebocoran.
- c. Melaksanakan pemantauan penggunaan air secara berkala.
- d. Menaiktaraf infrastruktur digital strategik dalam pengurusan sumber air, bekalan air dan air buangan.

5.2 Kecekapan Penggunaan Air

- a. Menggunakan peralatan sanitari cekap air.
- b. Mengintegrasikan elemen penjimatan air dan pengurusan air lestari dalam pembangunan kampus baharu, reka bentuk bangunan, dan kerja naik taraf.
- c. Melaksanakan program pengurangan penggunaan air di semua PTj.

5.3 Kualiti dan Keselamatan Air

- a. Memastikan pemantauan berkala terhadap kualiti air kampus.
- b. Mematuhi piawaian Kementerian Kesihatan Malaysia dan Jabatan Alam Sekitar dalam hal ehwal pengurusan dan pelepasan air.
- c. Mengurus air buangan secara bertanggungjawab.

5.4 Inovasi dan Penyelidikan

- a. Menggalakkan penyelidikan berkaitan keselamatan air, rawatan air dan air buangan, perubahan iklim dan teknologi air pintar.
- b. Menjadikan kampus sebagai Makmal Hidup untuk pengurusan air lestari.

5.5 Penglibatan Komuniti

- a. Melaksanakan program kesedaran bersama warga kampus dan masyarakat setempat.
- b. Memperkukuh kerjasama dengan agensi kerajaan, industri dan NGO dalam bidang pengurusan air.

5.6 Kawalan Pencemaran Air

- a. Mengawal pelepasan bahan pencemar ke dalam sistem saliran, sungai, tasik dan badan air kampus.
- b. Melaksanakan pengurusan bahan kimia, minyak, sisa makmal dan sisa berbahaya mengikut prosedur yang ditetapkan.
- c. Mencegah aktiviti pembuangan haram yang boleh mencemarkan sumber air.

5.7 Pengurusan Kewangan

- a. Mengoptimumkan kos operasi dan penyelenggaraan infrastruktur air dan air buangan dalam UKM.

5.8 Tadbir Urus Pengurusan Air

- a. Memastikan pihak berkepentingan berkapasiti dan terlibat dalam proses pembuatan keputusan sumber air.

6. TANGGUNGJAWAB PELAKSANAAN

Pelaksanaan dasar ini melibatkan:

- a. Jawatankuasa Kelestarian Universiti
- b. Peneraju SDG 6 (Air Bersih dan Sanitasi)
- c. Pusat Strategi UKM
- d. Pusat Perundingan Strategik Antarabangsa dan Matlamat Pembangunan Mampan UKM (UKM ISN-SDG)
- e. Jabatan Pembangunan Prasarana (JPP)
- f. Jabatan Bendahari
- g. Jabatan Pendaftar
- h. Pusat Pengurusan Risiko, Keselamatan dan Kesihatan Pekerja (ROSH-UKM)
- i. Fakulti, Institut dan Pusat Tanggungjawab (PTj)
- j. Seluruh warga UKM termasuk pelajar, staf dan pihak berkepentingan

7. PEMANTAUAN, PELAPORAN DAN PENILAIAN

Pelaksanaan dasar ini dipantau melalui mekanisme berikut:

- a. Laporan kemajuan tahunan disediakan oleh JPP dan dikemukakan kepada Jawatankuasa Kelestarian Universiti.
- b. Peneraju SDG 6 bertanggungjawab mengumpul data penggunaan air dan mengemukakan laporan prestasi kepada Pusat Strategi UKM untuk dikemukakan kepada Jawatankuasa Kelestarian Universiti.
- c. Semakan dasar dilaksanakan sekurang-kurangnya setiap tiga tahun atau apabila terdapat perubahan dasar nasional yang signifikan.
- d. Indikator prestasi utama (KPI) ditetapkan bagi setiap prinsip teras dan dilaporkan melalui sistem pelaporan kelestarian UKM.

8. PENUTUP

Selaras dengan falsafah Iman, Ilmu dan Amal, Universiti Kebangsaan Malaysia beriltizam menjadikan pengurusan air sebagai budaya universiti yang menyokong kesejahteraan warga, kelestarian alam sekitar dan pembangunan negara. Dasar Pengurusan Air UKM ini menjadi landasan kepada usaha berterusan universiti dalam memastikan sumber air diurus secara cekap, berdaya tahan dan lestari demi manfaat generasi masa kini dan akan datang.

"Air Dipelihara, Kelestarian Terjamin"